

[Nielsen-Man.]

dels den længere valgperiode med skiftevis fornyelse, og det skyldes vel også det indslag, de tingvalgte udøver i dette høje ting. Jeg mener ikke, det helt burde bevares, men jeg mener, at der er værdier i den nuværende form, som burde bevares.

Så er der en ting til, som jeg vil pege på som en værdi ved tokammerssystemet, som man vanskeligt kan få gennemført ved et etkammersystem, fremgået af direkte valg. Det har vist sig, at der er forskellige befolkningskredse, fåtallige, spredt rundt omkring i landet, der har haft vanskeligt ved at blive repræsenteret i folketinget, men som bedre kunne blive repræsenteret i det høje landsting. Det gælder håndværkerne, det gælder handlende, det gælder fiskerne, og det gælder ikke mindst kvinderne. Når man ser, hvordan det går med repræsentationen i folketinget, at der er visse kredse, som kan være betydelige nok og værdifulde nok, selvom de er fåtallige, men som dog ikke bliver repræsenteret, så må man igennem en eller anden valg-måde, der adskiller sig fra det direkte valg, skaffe disse fåtallige kredse i befolkningen den repræsentation, som de har krav på, og som er i helhedens interesse.

Det parti, jeg tilhører, venstre, har altid forhen været tilhænger af tokammerssystemet; indtil 1939 var det partiets officielle stilling og partiets program. I 1939 skete det forsåvidt epokegørende, at da vi stod overfor et forslag, opbygget som en slags camoufleret tokammersystem, men i realiteten et etkammersystem — dette forslag, som man i almuen kaldte „alkoveforslaget“ —, så foretrak vi et rent etkammersystem, ganske vist et forslag bygget på et rent etkammer, men med virkelige mindretalsgarantier. Når man ser på det foreliggende lovforslag, leder jeg forgæves efter virkelige sikringer for mindretal, og derfor kan jeg i og for sig godt forstå, at et medlem af det andet høje ting, hr. Bomholt, efter hvad jeg har set i pressen, har sagt, at det foreliggende lovforslag er en god, socialdemokratisk grundlov. Det forekommer mig ikke, at det er en god grundlov,

men måske nok, at det kan være et særdeles velegnet forslag, der kan fremhjelpe en overgang til et socialdemokratisk forfatningssynspunkt, og det er meget sandsynligt, at man under denne grundlov vil komme til at se en række forslag gennemført, som der ikke havde været mulighed for at gennemføre under det nuværende tokammersystem. Men jeg har som sagt en række betænkeligheder.

Overfor det, som den højtærede statsminister betegede som et fremskridt og en sikring, folkeafstemningsparagraffen, § 42, har jeg mine betænkeligheder, ikke fordi jeg er imod, at man åbner adgang for folkeafstemning, tværtimod; jeg betragter folkeafstemningstanken som rigtig, og jeg mener, at vælgerne skal have indflydelse gennem en sådan folkeafstemningsret. Som paragraffen er bygget op, kan et mindretal på rigsdagen, efter at rigsdagen har vedtaget et forslag, kræve afholdt folkeafstemning. Jeg synes ikke, bestemmelsen på denne måde får nogen reel betydning, idet der kræves, at en folkeafstemning skal gå imod forslaget, for at det kan bortfalde. Det er forsåvidt noget nyt. Således som man i almindelighed forestiller sig en folkeafstemning, er det sådan, at der skal være et flertal, der giver tilslutning til et forslag; her vender man det sådan set om, idet man indfører den regel, at mindst 30 pct. af de valgberettigede positivt skal gå imod et forslag, som rigsdagen har vedtaget. Jeg tror vanskeligt det lader sig gøre, når samtlige rigsdagens partier har gennemført et forslag, næppe nok heller, når et flertal af rigsdagens medlemmer har gennemført et forslag, og jeg synes, der mangler det i folkeafstemningsparagraffen, at vælgerne selv skulle have mulighed for at kræve en folkeafstemning gennemført, hvis de er utilfredse med en lov, som rigsdagen har vedtaget. Det er ganske klart, at der skal være et betragteligt antal vælgere — jeg ved ikke, hvilken procent der skal være —, men jeg synes, der skulle være en mulighed for, at en betragtelig del af vælgerne kunne kræve en folkeafstemning gennemført, og at man ikke skulle nøjes med den paragraf, som